

Tadeusz Tertil

Tarnowski Burmistrz Tadeusz Tertil, sprawował swój urząd w latach burzliwych i trudnych, w okresie wzmożonych napięć politycznych, w okresie zagubienia i zamętu spowodowanego wojenną zawieruchą i wreszcie w równie gorączkowym i niestabilnym czasie pierwszych lat wolności.

Tadeusz Tertil urodził się 7 września 1864 r. w Sanoku. Był synem dość zamożnego urzędnika austriackiego z przedautonomicznego okresu i rodowitej tarnowianki. Po ukończeniu gimnazjum, wstąpił do seminarium duchownego w Przemyślu, z którego rok później zrezygnował.

Studiował prawo na lwowskim uniwersytecie i ukończył go z tytułem doktora praw. Rada Miejska w Tarnowie 14 stycznia 1907 r. wybrała Tadeusza Tertila, 42-letniego radnego, na następcę zasłużonego burmistrza Witolda Rogoyskiego. Przez następne 16 lat sprawowania urzędu burmistrza Tadeusz Tertil dał się poznać mieszkańcom Tarnowa jako kompetentny, uczciwy, pełen energii i skuteczności w działaniu władarz miasta. Efektem jego zabiegów była finalizacja licznych inwestycji i przedsięwzięć, między innymi powstanie dworca kolejowego, elektrowni i wodociągów. Był doceniany i obdarzany zaufaniem przez tarnowian, czego dowodem był jego dwukrotny wybór na posła do galicyjskiego Sejmu Krajowego oraz do Rady Państwa w Wiedniu. Wybitna osobistość, pracowity, zdolny do poświęceń, nie tracący ducha w najtrudniejszych momentach, ale jednocześnie czuły na punkcie własnego honoru i godności. Był prawdziwym pozytywistą, potrafiącym skutecznie wykorzystać dla dobra miasta i jego mieszkańców te warunki, jakie w zaborze austriackim stwarzała istniejąca autonomia. Jako polityk deklasował swoich rywali klasą, kompetencjami oraz inteligencją.

Dr Tadeusz Tertil był patriotą wspierającym czyn niepodległościowy i służącym swymi zdolnościami oraz umiejętnościami idei niepodległości Polski. Dał dowód takiej postawy, działając w Powiatowym Komitecie Narodowym, organizującym pomoc materialną dla walczących na froncie żołnierzy Legionów Polskich, czy wstawiając się za grupą legionistów uwięzionych na Pogwizdowie po bitwie pod Łowczówkiem. W okresie I wojny światowej, pomimo zagrożenia, nie opuścił miasta. Osobiście wstawiał się za mieszkańcami Tarnowa, którzy popadli w konflikt z władzami okupacyjnymi, narażając się na szykany z ich strony, podejmował działania mające na celu ograniczanie rekwizycji mienia ludności wiejskiej przeprowadzanych przez wojska rosyjskie, organizował pomoc dla nędzarzy, rodzin rezerwistów, emerytów, sierot i wdów.

W październiku 1918 r. Tadeusz Tertil znalazł się w składzie prezydium krakowskiej Polskiej Komisji Likwidacyjnej Wincentego Witosa, która przejęła władzę od austriackiego zaborcy. 30 października tarnowska Rada Miejska na wniosek burmistrza Tertila jednogłośnie uchwaliła, że: „Tarnów oddaje się poleceniom rządu warszawskiego i że organowi rządowemu utworzonemu przez Radę Regencyjną da posłuch”, a w nocy z 30 na 31 października 1918 r. w wyniku działań grup konspiracyjnych rozpoczęło się przejmowanie strategicznych obiektów w mieście z rąk austriackich żołnierzy i cywilów.

31 października o godz. 7.30 Tarnów był wolnym miastem – pierwszym niepodległym, tym samym dając prelude do odradzającej się niepodległości. Tadeusz Tertil sprawował funkcję burmistrza miasta do 25 października 1923 r.

Zmarł 31 marca 1925 r. w wieku 61 lat.